

822672

Ścisłe tajne

Oficer łącznikowy
Naczelnego Dowództwa
przy Ministerstwie
Spraw Zagranicznych

Warszawa dn. 26/X.21.

DO ADJUTANTURY GENERALNEJ

NACZELNEGO WODZA.

Na ręce Mjr. ŚWITALSKIEGO.

Belweder.

dn. _____ 19

Nb

ODPISY TELEGRAMÓW SZYFROWYCH,
otrzymanych przez Min. Spr. Zagr.

Zamoyski. Paryż. 23/X.21.

Komunikuję ściśle poufnie: Laroche wezwał przedwczoraj Wielowiejskiego dla poufnego omówienia sprawy Wileńskiej. Quai d'Orsay zdziwiona pozostałaniem dotychczas Zeligowskiego, podkreśla konieczność jaknajprędzej likwidacji. Uważa za pożądane natychmiastowe organizowanie autonomicznej administracji Wileńszczyzny i zwołanie Sejmu najdalej w ciągu 2-ech miesięcy z całego terenu, do linii traktatu 12-go lipca, wyłączając tylko Grodno. Do takiego określenia granic Wileńszczyzny Quai d'Orsay przywiązuje wielką wagę. Panafieu dostał instrukcję przedstawienia sprawy panu Ministrowi. Szczegóły raportem.

P. Pułaski. CHARKÓW, dn. 21/X. via Moskwa, 23/X.21.

Z polecenia Rakowskiego radca Zdan-Puszkina zawiadomił o zabójstwie Frackiewicza i zaproponował poselstwu wspólne zarządzenie środków ostrożności. Zażądaliśmy oddania do naszej dyspozycji 2 żołnierzy przed gmachem poselstwa, co zostało uczynione. Proszę o szczegóły zabójstwa, czy mapodkład polityczny. Jakie instrukcje Ministerstwa Spraw Zagranicznych?

P. Pułaski, Charkow. dn. 21/X. 1921.

Narkemindiel zobowiązał się usunąć komendanta z gmachu poselstwa, dochodzenie w sprawie incydentu z żołnierzem wdrożone, nasz aparat Hughes uruchomiony, w ten sposób wszystkie nasze żądania uwzględnione. Odwiedzę Rakowskiego i oświadczę, że zapewne M.S.Z. uzna incydent za zlikwidowany, doreczenie jednak listów możliwe zgodnie z poprzednią deklaracją, dopiero po otrzymaniu listowych instrukcji.

P. Filipowicz, MOSKWA, dn. 22/X.21.

Makaruk na wstępnym badaniu zeznał, że miał współnika. Następnie u śledczego zeznał, że zabił sam. Władze rosyjskie akceptują ten ostatni pogląd, albo mówią, że współnikiem był 10-letni brat Makaruka. Sprawy nie można uważać za rozwiązane, dopóki nie zostanie znaleziony współnik, na istnienie którego wskazują również inne poszlaki.

Verte.

ADJUTANTURA GENERALNA
NACZELNEGO WODZA
L. dz. 822672
Wpłynęło dn. 26. X. 1921 roku
Wyszło dn. _____ 1921 roku
Załączników _____

FILIPOWICZ
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

112

P. Szarota. WIEDEN, dn. 24/X. 21.

Wynik walk koło Budapesztu dla Karola niekorzystny. Poseł francuski i rumuński uważają pozycję Karola za straconą. Ballplatz natomiast przewiduje komplikacje. Mała Ententa zdecydowana do ewentualnej interwencji. Włochy przyrzekły Jugosławji, jak zapewnia poselstwo Jugosławiańskie, zupełne poparcie. W tej chwili niesprawdzone pogłoski o śmierci, względnie samobójstwie króla.

P. Piltz. PRAGA, 24./X. 1921.

Stanowisko Polski przyjęte z najwyższem uznaniem wice-minister spraw zagranicznych komunikował mi program rządu czesko-słowackiego: na wypadek zwycięstwa wojsk Horthy'ego stawiają ultimatum, żądające abdykacji Karola i członków rodziny Habsburgów, rozbrojenia armji i ewakuacji Oedenburga, pośrednio - unieważnienia traktatu układu weneckiego. W razie zaś zwycięstwa karlistów-wojska czesko-słowackie wkroczą do Węgier. Zarządzona mobilizacja 4-ech roczników, militaryzacja kolei, telegrafu. Siły karlistów liczą na 12 tysięcy. Niektóre dzienniki obwiniają Włochy o poparcie przedsięwzięcia Karola.

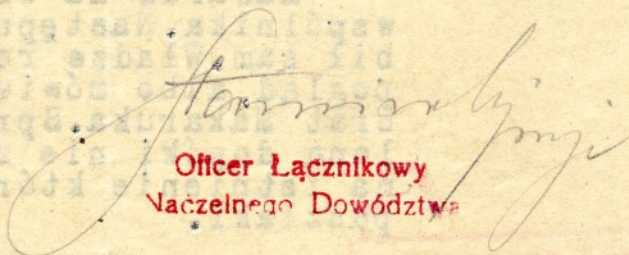
P. Szembek. BUDAPESZT, dn. 23/X. 1921.

Król dziś rano stanął pod Budą. Po drodze załogi się do niego przyłączyły. Przy nim Rakowski, Andrásy, Grac, Lehar utworzyli rząd. Rząd Węgier wydał najostrożniejsze zarządzenia, ogłosił stan obłędzenia. Rano rozpoczęła się wojna domowa, przerywana w południe pertraktacjami. W mieście słychać działa. Prezydent Ministrów, oświadczył mi, że o ile do wieczora wojska Horthy'ego wytrwają, państwo będzie uratowane, w przeciwnym razie wojna z Serbją nieunikniona. W ostatniej chwili dowiaduję się, że wojska Karola odprucono o 35 kilometrów. Od wczoraj komunikacja z Sopron przerywana: dotąd niewiadomo, co jest na tyłach armji króla. Podobno zagrożone nadchodzącymi oddziałami antykarlistów. Legitymiści oburzeni na króla, uchwalili popierać rząd Węgierski. Parlament prawdopodobnie wypowie detronizację.

P. Szembek. BUDAPESZT, dn. 24/X. 1921.

Horthy wydał rozkaz do armji przypominający przysięgę jemu złożoną. Władzę król otrzymać mógłby tylko od niego, co obecnie równałoby się zagładzie państwa. Oczekuje od wojska bezwzględneho wykonania swych rozkazów. Armja Rządu otrzymuje posiłki. Z walk wczorajszych są zabici i ranni, zwłaszcza po stronie królewskiej. Dziś rano rozpoczęta silna akcja ze strony wojsk rządowych dwa razy silniejszej. General Socs w Pecs deklarował się za Horthy'ego. Pozycja rządu wydaje się umocniona.

Za zgodność:

Officer Łącznikowy
Naczelnego Dowództwa